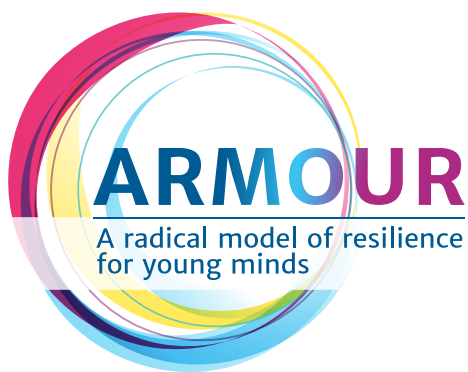

www.armourproject.eu

Trainershandleiding

Workshop Constructief discussiëren

**Radicalisering helpen voorkomen
door jongeren te leren constructief
te discussiëren**

Mei 2021 vrijgegeven

De inhoud van dit document is volledig ter
verantwoording van de schrijvers en kan op geen
enkele manier gezien worden als een reflectie van de
opvattingen van de Europese Commissie.

Dit project werd gefinancierd door de Internal Security Fund —
Police van de Europese Unie, onder Grant Agreement No. 823683.

Inhoud

Samenvatting	3
Inleiding	4
Opzet workshops	5
Achtergrond	6
Wat is radicalisering?	6
Wat is polarisatie?	6
Wat verstaan we onder constructief discussiëren?	7
Waarom is constructief discussiëren belangrijk?	7
Workshop nr. 5 Constructief discussiëren	9
Doelgroep	9
Centrale vragen	9
Centrale concepten	9
Leeruitkomsten	9
Kerncompetenties	10
Methodologie	10
Structuur van de workshop	11
Keuze oefeningen	11
Keuze onderwerpen	12
Bibliografie	44
Bijlage 1 Gebruikte onderwijstechnieken	46

Oefeningen

Oefening 1 – Ijsbreker	13
Oefening 2 – Wat is een debat? / Lagerhuis	14
Oefening 3 – Communicatiestrategieën	16
Oefening 4 – Actie en reactie	20
Oefening 5 – Het opbouwen van een argument	22
Oefening 6 – Het weerleggen van argumenten	23
Oefening 7 – Debatteren	24
Oefening 8 – Vier hoeken	27
Oefening 9 – Waar of niet waar?	28
Oefening 10 – Maak de zin af	30
Oefening 11 – Ik kan het er niet meer mee oneens zijn	32
Oefening 12 – Als ik de baas was over de wereld...	33
Oefening 13 – Feit of mening?	35
Hand-out oefening 13 – Feit of mening?	36
Oefening 14 – In het ergste geval	37
Oefening 15 – Zoek de logische denkfout	38
Hand-out oefening 15 – Zoek de logische denkfout	39
Antwoorden oefening 15	43

Samenvatting

Binnen het EU-gefinancierde project ARMOUR is na interviews en focusgroepen met eerstelijnswerkers een zevental workshops samengesteld. Deze workshops zijn bedoeld voor professionals die met jeugdigen van 10 tot 18 jaar werken en die willen bijdragen aan het voorkomen van radicalisering. Ze kunnen door één persoon worden voorbereid en vervolgens met collega's en jongeren worden uitgevoerd.

Elke workshop gaat in op factoren die bijdragen aan radicalisering van jongeren. Er wordt uitgelegd hoe het radicaliseringsproces verloopt en wat de relatie is tussen radicalisering en het centrale onderwerp, zoals in dit geval constructief discussiëren.

De recente geschiedenis is gevuld met complexe vraagstukken waar de meningen sterk over verschillen. Deze onderwerpen kunnen daardoor polariserend werken. Daarbij hebben geradicaliseerde mensen een extreem en rigide beeld van maatschappelijke vraagstukken en de samenleving, waarbij afwijkende meningen niet toegestaan zijn.

Het vermogen om op constructieve wijze in discussie te gaan creëert daarom weerstand tegen polarisatie en radicalisering en versterkt het democratisch proces. Het geeft ruimte voor verschillen, stimuleert empathie en samenwerking. Daarom is het belangrijk om jongeren te leren om beter te discussiëren. Voor maximaal effect zou dat gecombineerd moeten worden met aandacht voor andere push- en pullfactoren van radicalisering die in de andere zes workshops worden behandeld.

Deze handleiding legt de basis voor het geven van een workshop waarin professionals die met jongeren werken wordt geleerd hoe constructief discussiëren als een vorm van psycho-educatieve interventie kan worden ingezet. Hiervoor worden veertien mogelijke oefeningen aangeboden.

Er is al een powerpoint-presentatie gemaakt die als basis voor de workshop kan dienen. De daarin reeds uitgewerkte oefeningen kunnen aangevuld worden met oefeningen naar keuze. Alle materialen zijn te vinden op <https://www.firstlinepractitioners.com/> en <https://www.traininghermes.eu>. Op deze laatste site kun je ook een ondersteunende e-learning vinden.

Inleiding

Deze workshop is bedoeld voor professionals die in hun werk met jongeren van 10-18 jaar omgaan en die een bijdrage willen leveren aan het voorkomen van radicalisering door jongeren te ondersteunen in hun identiteitsvorming. Het gaat hierbij om docenten, politiemensen, jongerenwerkers, jeugdzorgmedewerkers, therapeuten, coaches, etc.

Onze huidige maatschappij polariseert (Lub, De Groot & Schaafsma, 2011) en dit draagt bij aan het radicaliseringsproces van individuen, dit kan zowel linkse, rechtse, separatistische, one-issue als religieuze radicalisering betreffen. De ene jongere blijkt hier meer gevoelig voor dan de andere. En hoewel er geen blauwdruk is voor radicalisering blijkt dat een aantal factoren vaak genoemd wordt in relatie tot radicalisering (Ranstorp, 2018).

Hierbij gaat het zowel om risico- als beschermingsfactoren. Veel van deze factoren hebben vroeg in het radicaliseringsproces effect en kunnen ook het beste in een vroeg stadium van radicalisering worden beïnvloed. Eerstelijnsprofessionals (Zannoni, Van der Varst, Bervoets, Wensveen, Van Bolhuis en Van der Torre, 2008) en ouders spelen hier een belangrijke rol in.

De partners in het EU-project ARMOUR hebben zeven van deze factoren bekeken en voor elk een eendaagse workshop gemaakt waarin eerstelijns werkers kennis en vaardigheden aanleren voor het doen van effectieve, op jongeren gerichte interventies. Het idee is dat jij zelf deze workshops kan geven aan je collega's en netwerkpartners, maar je kunt ook de oefeningen eruit pikken om die met jongeren te doen.

Dit is de workshop die 'constructief discussiëren' behandelt, de andere workshops gaan over: coaching en ouderschap; kritisch denken; omgaan met boosheid; identiteit en narratieven; omgaan met conflicten en de laatste behandelt de beste manier om als overheid op te treden.

Hoewel debat- en discussieoefeningen veel gebruikt worden, verschilt deze workshop van een gewone debattraining in die zin dat het niet de bedoeling is de deelnemers uit te rusten met kennis en vaardigheden om deel te nemen aan een debat, maar wel om inzicht te verwerven in het doel, de structuur en de context waarin het kan worden gebruikt, alsook in de methodologische beperkingen. De trainer heeft hierbij de rol van gespreksleider en zal gebruik maken van de kennis van de workshops Omgaan met boosheid en Conflicthantering om elke niet-constructieve vijandige discussie die zou kunnen ontstaan, in te dammen.

Opzet workshops

De zeven workshops hebben min of meer dezelfde structuur. Na de inleiding volgt een algemene toelichting op het radicaliseringsproces en de rol die bepaalde factoren daarin kunnen spelen. Daarna wordt één factor in relatie tot radicalisering uitgelicht. Vervolgens zijn er oefeningen, die enerzijds tot doel hebben om de deelnemers zelf te laten ervaren wat de betekenis is van de behandelde concepten en anderzijds bedoeld zijn om met jongeren uit te voeren. Ook worden de ervaringen en inzichten van de professionals zelf gebruikt om van elkaar te leren. Het is dus een mix van theorie, interactie en zelf doen en ervaren.

Met enige aanpassing is het heel goed mogelijk om deze training online uit te voeren. In de toelichting worden suggesties gedaan om de oefeningen te laten passen in een online medium; bijvoorbeeld door het toevoegen van breakout-sessies. De trainers zullen de training moeten aanpassen aan hun eigen specifieke digitale platform voor het beste resultaat.

Achtergrond

Wat is radicalisering?

Radicalisering is een complex proces waarvan onderzoekers en beleidsmakers verschillende inzichten en definities hebben (Borum, 2017). De belangrijkste onderdelen zijn extreme of radicale ideologieën en de bereidheid om geweld te gebruiken om doelen te bereiken, waardoor het een bedreiging van de maatschappelijke veiligheid wordt.

De factoren die een bijdrage leveren aan radicalisering kunnen worden verdeeld in push-, pull- en persoonlijke factoren. Push-factoren zijn zaken die mensen als het ware naar radicalisering toe duwen, weg van de reguliere maatschappij. Voorbeelden zijn boosheid of ervaren grieven als gevolg van arbeidsdiscriminatie (Van den Bos, 2019). Pull-factoren zijn factoren die mensen kunnen aantrekken tot radicalisering, zoals de broederlijke banden van een extremistische groep of de gevoelens van superioriteit die een bepaalde ideologie biedt. Persoonlijke factoren zijn de individuele kenmerken die sommige mensen kwetsbaarder maken dan anderen in vergelijkbare omstandigheden, zoals persoonlijke eigenschappen of levensgebeurtenissen (Vergani, Iqbal, Ilbahar en Barton, 2018).

Er wordt ook vaak verwezen naar verschillende fasen in het proces (Moghaddam, 2005; Feddes, Nickolson en Doosje, 2015; McCauley en Moskalenko, 2017). Deze visie op radicalisering ziet radicalisering als een spectrum of trap waarop elke volgende stap het individu naar een diepere staat van radicalisering brengt. De Europese Commissie (2020) omschrijft radicalisering als:

“een gefaseerd en complex proces waarin een individu of een groep een radicale ideologie of overtuiging omarmt die geweld accepteert, gebruikt of door de vingers ziet [] om een specifiek politiek of ideologisch doel te bereiken”.

Hoewel de ideologieën verschillen, is het proces van radicalisering vergelijkbaar in links-, rechts-, separatistisch, one-issue en religieus extremisme.

Diverse factoren kunnen een bijdrage leveren aan het radicaliseren van een persoon (Ranstorp, 2018). Dit kunnen kenmerken van het individu zijn, maar ook factoren in de directe omgeving van een jeugdige en nog verder weg liggende zaken als geopolitiek en (sociale) media. Voor meer informatie over zogenaamde triggerfactoren vormt de website van het Expertise centrum Sociale Stabiliteit (2020) een goede start (zie literatuurlijst). Ook kun je de e-learning doen die (gratis) te volgen is op <https://www.traininghermes.eu>.

Wat is polarisatie?

Daar waar radicalisering plaatsvindt op individueel of groepsniveau, is polarisatie meer een maatschappelijk kenmerk. Polarisation is een natuurlijke manier van mensen om de wereld overzichtelijk te maken en tegenstellingen te zien, man-vrouw, gelovig-ongelovig, 010 tegen 020, elite tegen het volk, wij tegen zij etc. Hierbij worden ook allerlei eigenschappen aan individuen uit de verschillende groepen toegekend (Brandsma, 2016).

Dit kan een probleem worden door drie mechanismen die polarisatie voeden: 1) wij-zij denken; 2) het blijven benadrukken van verschillen; en 3) onderbuikgevoelens overtreffen rede en argumenten (Brandsma, 2016). Dit kan ertoe leiden dat het niet meer gaat over de inhoud van een meningsverschil of tegengesteld belang, maar om een steeds sterker wordende wij tegen zij houding die op elk conflict wordt toegepast.

Deze achtergrond van een gepolariseerde maatschappij met versterkte tegenstellingen en een gebrek aan inhoudelijke argumenten, kan radicalisering stimuleren.

Wat verstaan we onder constructief discussiëren?

Volgens de Cambridge Dictionary betekent debatteren 'op formele wijze over een onderwerp discussiëren' (vrij vertaald). Een debat kan verschillende vormen aannemen. Het kan een wedstrijd zijn waarbij je de tegenstander probeert te verslaan, of een dialoog, met waarin je ook het perspectief van een ander wil begrijpen, of alles daar tussenin. Het kan ook zijn dat een discussie in een informele setting plaatsvindt. Het doel van deze workshop is het leren van de benodigde vaardigheden om in een discussie niet alleen je eigen standpunt toe te lichten, maar ook een ander perspectief te begrijpen. Daarom kun je constructief discussiëren tussen een discussie en een dialoog plaatsen.

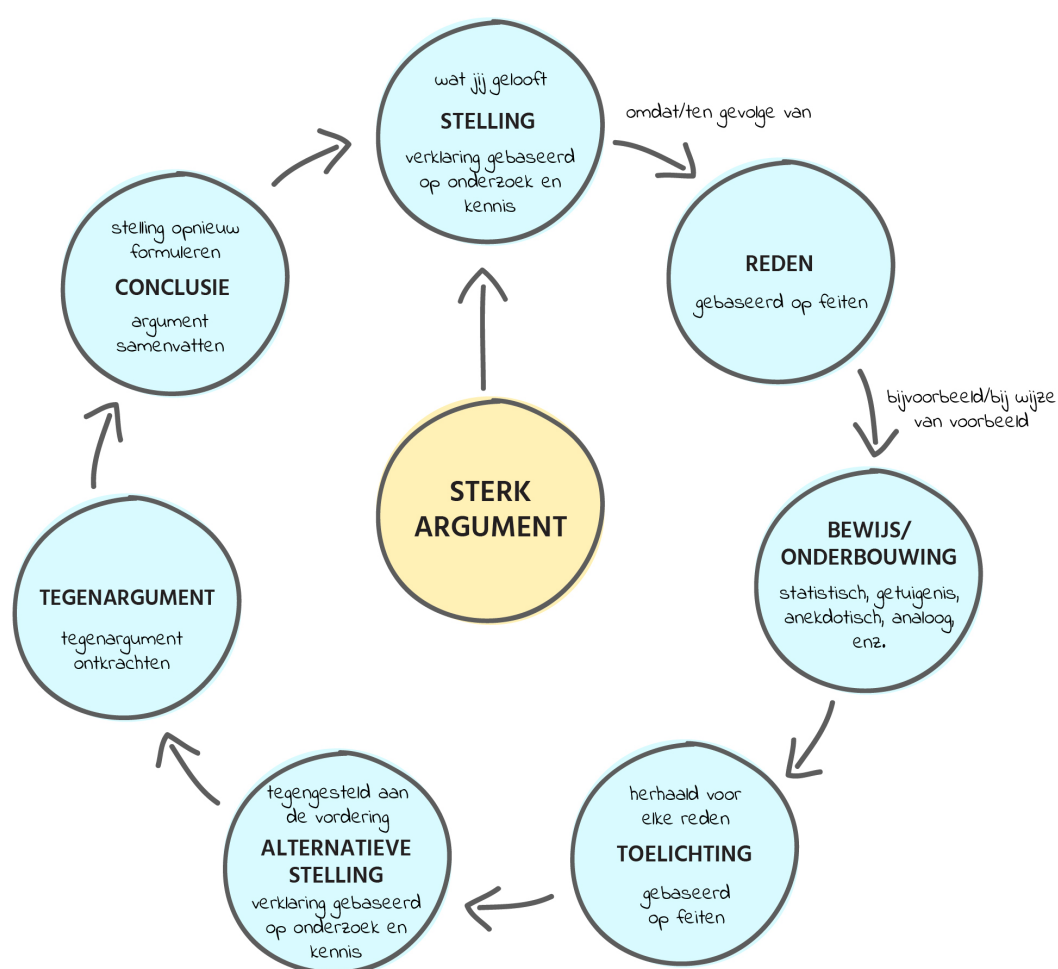
De termen discussie, debat en dialoog worden vaak door elkaar heen gebruikt. Het zijn alle drie gespreksvormen, maar er zijn duidelijke verschillen (en overeenkomsten). In een discussie gaan mensen in gesprek met vooraf bepaalde meningen, het doel is vaak om de ander te overtuigen en er wordt alleen naar de ander geluisterd om te zien of er zwakke punten in het verhaal zitten waarop ingegrepen kan worden. Een debat is een vorm van discussiëren met bepaalde regels waarbij de ander overtuigd moet worden, maar meer nog waarbij er gewonnen moet worden in de ogen van 'publiek'. Ook hier is sprake van een onveranderlijke mening en het niet echt naar elkaar luisteren. Een dialoog is anders, het is een gelijkwaardig gesprek, waarbij goed naar elkaar geluisterd wordt om tot wederzijds begrip en oplossingen te komen. Ook daarbij zijn goede argumenten belangrijk (zie figuur 1 voor een visuele onderbouwing van je uitleg over goede argumenten).

Waarom is constructief discussiëren belangrijk?

Recente maatschappelijke ontwikkelingen hebben de behoefte om polariserende onderwerpen onder jongeren te bespreken onder de aandacht gebracht. Doordat ze zeer ingewikkelde waarden- en belangenconflicten bevatten, zijn er geen eenvoudige antwoorden voor complexe onderwerpen waar de meningen over verschillen. Deze onderwerpen worden betwist door personen en gemeenschappen, en hebben de neiging om sociale polarisatie te creëren of versterken (Kerr & Huddleston, 2015).

Het proces van radicalisering is het bouwen en bevestigen van een rigide beeld van de samenleving, waarbij alle verschillen geëlimineerd worden. Het vermogen om op constructieve wijze een debat aan te gaan creëert weerstand tegen polarisatie en radicalisering en versterkt het democratisch proces (Council of Europe, 2015); met name doordat kritisch denken, samenwerking, empathie, respect en (zelf)reflectie worden bestendigd (Williams-Brown, 2015.; Cochran, n.d.).

Deze vaardigheden werken als beschermende factor tegen vaak genoemde push- en pullfactoren van radicalisering zoals: ‘zoektocht naar identiteit die bijdraagt aan een gevoel van erbij horen’ (Dalgaard-Nielsen, 2008), persoonlijke ontplooiing (Silverman, 2017), gebrek aan zelfwaardering (Borum, 2017; Dawson, 2017), verminderd sociaal contact (Taylor & Horgan, 2006), persoonlijk slachtofferschap (McCauley & Moskalenko, 2011) en verplaatsing van agressie (Moghaddam, 2005).

Figuur 1. Afbeelding goede argumenten

Workshop nr. 5 Constructief discussiëren

Doelgroep

Eerstelijnsprofessionals die werken met jongeren die mogelijk kwetsbaar zijn voor radicalisering, zoals docenten, mentoren, jongerenwerkers, politiemensen, jeugdzorg-medewerkers, coaches, veiligheidskundigen en therapeuten, etc. In tweede instantie zullen zij gaan werken met de secundaire doelgroep: jeugd.

Centrale vragen

In de workshop zullen de volgende vragen beantwoord worden:

- Wat is radicalisering?
- Wat verstaan we onder constructief discussiëren?
- Wat is de relatie tussen constructief discussiëren en radicalisering?
- Wat zijn de beste coachingsstrategieën om met adolescente jongeren om te gaan?
- Hoe kun je de inhoud van deze workshop gebruiken, als ouder of in je werk met jongeren?

Centrale concepten

Radicalisering, triggers van radicalisering, debat, discussie en dialoog, argumenten, kritisch denken, samenwerken, enz.

Leeruitkomsten

De leeruitkomsten zijn deels afhankelijk van de oefeningen die gekozen worden. Na het afronden van de workshop:

- weet de deelnemer wat radicalisering inhoudt;

- kent de deelnemer de relatie tussen discussievaardigheden en radicalisering;
- kan de deelnemer jongeren ondersteunen in het beter leren discussiëren zodat empathie, samenwerking en positieve communicatie worden gestimuleerd;
- weet de deelnemer waar aanvullende kennis en trainingen over (omgaan met) radicalisering te vinden zijn;
- kan de deelnemer de kennis en vaardigheden ten aanzien van constructief discussiëren integreren in zijn of haar professionele routine.

Kerncompetenties

Na het afronden van de workshop kunnen de deelnemers de volgende kerncompetenties overbrengen op jongeren:

- Communicatieve vaardigheden - redeneren door kritische denkvaardigheden om meningen en perspectieven te rechtvaardigen door middel van solide argumenten, gebaseerd op abstracte ideeën en verklaringen in plaats van op enkele voorbeelden; gebruik van gepast taalgebruik om deze over te brengen aan het publiek.
- Het ontwikkelen van empathie - nadat ze hebben geleerd hoe ze hun mening correct kunnen labelen, moeten jongeren het vermogen ontwikkelen om de mening en emoties van de mensen om hen heen te begrijpen, en het belangrijkste is dat ze leren om rekening te houden met die gevoelens in de interactie met anderen.
- Het ontwikkelen van het vermogen om samen te werken - in de huidige maatschappij is het vermogen om in teams te kunnen werken om een gemeenschappelijk of persoonlijk doel te bereiken de sleutel tot overleven. Daarnaast speelt samenwerking een rol in goede relaties en netwerken.

Methodologie

Deze workshop gaat uit van het ontwikkelen van kennis en vaardigheden door middel van het cognitief-gedragsonderwijsmodel en het learning by doing model (zie ook bijlage 1).

De workshop is ook een vorm van psycho-educatieve interventie waarbij de trainer fungeert als een coach die strategieën aanreikt voor positieve zelfexpressie en doelgerichte communicatie, terwijl hij of zij ook tolerantie en een onbevooroordeelde beoordeling van andermans afwijkende meningen stimuleert.

Het heeft weinig effect als de workshop en oefeningen slechts één keer zouden worden uitgevoerd. Om jongeren echt te leren discussiëren zou er regelmatig een herhaling moeten plaatsvinden.

Structuur van de workshop

Geschatte tijdsindeling (natuurlijk afhankelijk van het aantal en het niveau van de deelnemers, de tijd die er is en de oefeningen die jullie kiezen):

Inloop, koffie, thee	15 min
Voorstellen en inleiding	45 min
Uitleg over radicalisering	45 min
Pauze	15 min
Uitleg over coaching en ouderschap incl. oefeningen deel I	90 min
Lunch	45-60 min (geef tijd voor uitwisselen van ervaringen en opbouwen netwerk)
Oefeningen deel II	60 min
Feedback en afsluiting	10 min

Als je meer tijd hebt, kun je oefeningen toevoegen. Als er minder tijd is, kun je onderdelen schrappen. Dit laatste is zeker aan te raden als de workshop online wordt gegeven.

Keuze oefeningen

Het essentiële verschil tussen debat en dialoog is dat men bij een dialoog samenwerkt. Deelnemers werken samen naar een gedeeld inzicht en versterken en waarderen elkaars standpunten. De oefeningen zijn zo ontworpen dat deelnemers leren te luisteren om te begrijpen en niet om te reageren, om andere perspectieven te erkennen en accepteren, om vriendelijk, beleefd en respectvol te zijn jegens het andere perspectief, en om goede en relevante vragen te stellen over wat als “waarheid” gekenmerkt wordt.

De oefeningen die in deze workshop kunnen worden opgenomen, zijn er enerzijds op gericht om mensen te laten begrijpen wat constructief discussiëren inhoudt. Anderzijds zijn er oefeningen die vaardigheden om constructief te discussiëren versterken en je beter in de ander te verdiepen. Op deze manier ontstaat begrip bij jongeren en leer je ze ook alternatieve manieren om te reageren op de uitdagingen en tegenslagen die ze tegenkomen zodat gewerkt kan worden aan een positieve identiteit en goede relaties.

De workshop is opgezet voor professionals, maar zoals gezegd kunnen delen ook gedaan worden met jongeren. Dat kan betekenen dat alternatieve oefeningen worden gekozen en dat oefeningen naar eigen inzicht worden aangepast op de leeftijdsgroep.

In de huidige opzet van de workshop worden onderstaande oefeningen uitgevoerd. Afhankelijk van de tijd en wensen van de deelnemers, kun je er voor kiezen om extra of andere oefeningen te gebruiken (blz. 13-38).

8. De vier hoeken blz. 27

9. Waar of niet waar blz. 28

Keuze onderwerpen

Bij de keuze van een discussieonderwerp moet je rekening houden met de gevoeligheid van sommige onderwerpen, zeker in relatie met de push- en pull-factoren van radicalisering.

Daarom moet het eerste onderwerp in de reeks oefeningen onderhoudend en toegankelijk zijn en zonder uitgebreid onderzoek te bespreken. Denk bijvoorbeeld aan een stelling als 'de regering overweegt om weer lijfstraffen op scholen toe te staan', of 'de regering wil een verbod op gewelddadige computerspelletjes'.

Daarna kun je verder gaan met onderwerpen die met radicalisering te maken hebben. Alle vormen van radicalisering omvatten gemeenschappelijke hoofdgedachten, zoals de suprematie van de gekozen ideologie, haat jegens de ander, de perceptie dat de eigen gemeenschap wordt bedreigd, een diep geloof dat geweld dingen kan oplossen/genezen en meestal een stellingname tegen gangbare democratische beginselen. Hier zou je stellingen bij kunnen formuleren.

Let erop dat het mogelijk moet zijn om bij het onderwerp argumenten vóór en tegen te bedenken. Daarnaast helpt het als de onderwerpen relevant zijn voor je doelgroep. Hierbij kun je ook denken aan persoonlijke onderwerpen waar geradicaliseerden van allerlei ideologieën extreme ideeën over hebben, zoals het recht op abortus, de gelijkwaardigheid van man en vrouw of het homohuwelijk.

Oefening 1

Ijsbreker

Doel	De deelnemers in staat stellen elkaar te leren kennen, zodat ze zich op hun gemak voelen in de werkgroep. De trainer in staat stellen een gesprek met de deelnemers aan te gaan over hun behoeften en verwachtingen.
Doelgroep	12-18 jaar en volwassenen
Timing	10 minuten
Nodig	Flip-over, stiften, post-its
Beschrijving	Fase 1: De trainer stelt zichzelf kort voor, en vraagt de deelnemers dan om dat ook te doen. Afhankelijk van de eerder opgebouwde relaties tussen de deelnemers (als ze elkaar al eerder hebben ontmoet en vertrouwd zijn met elkaar), kan de trainer ervoor kiezen om andere ijsbrekers te gebruiken (bv. vertel wat je superkracht is, of zeg 3 dingen over jezelf - 1 leugen en 2 waarheden). Fase 2: Elke deelnemer wordt gevraagd op een post-it iets te schrijven dat hij in een eerdere training of les leuk vond en dat hij zou willen herhalen, en op een andere post-it iets dat hij niet leuk vond en dat niet meer zou willen meemaken.
Tip	Als deelnemers niet goed kunnen schrijven, kun je ze ook vragen om een tekening te maken of het alleen te vertellen
Leermethode	Begeleide discussie, feedback, cognitive modelling through mentor think aloud
Visuele ondersteuning	-

Oefening 2

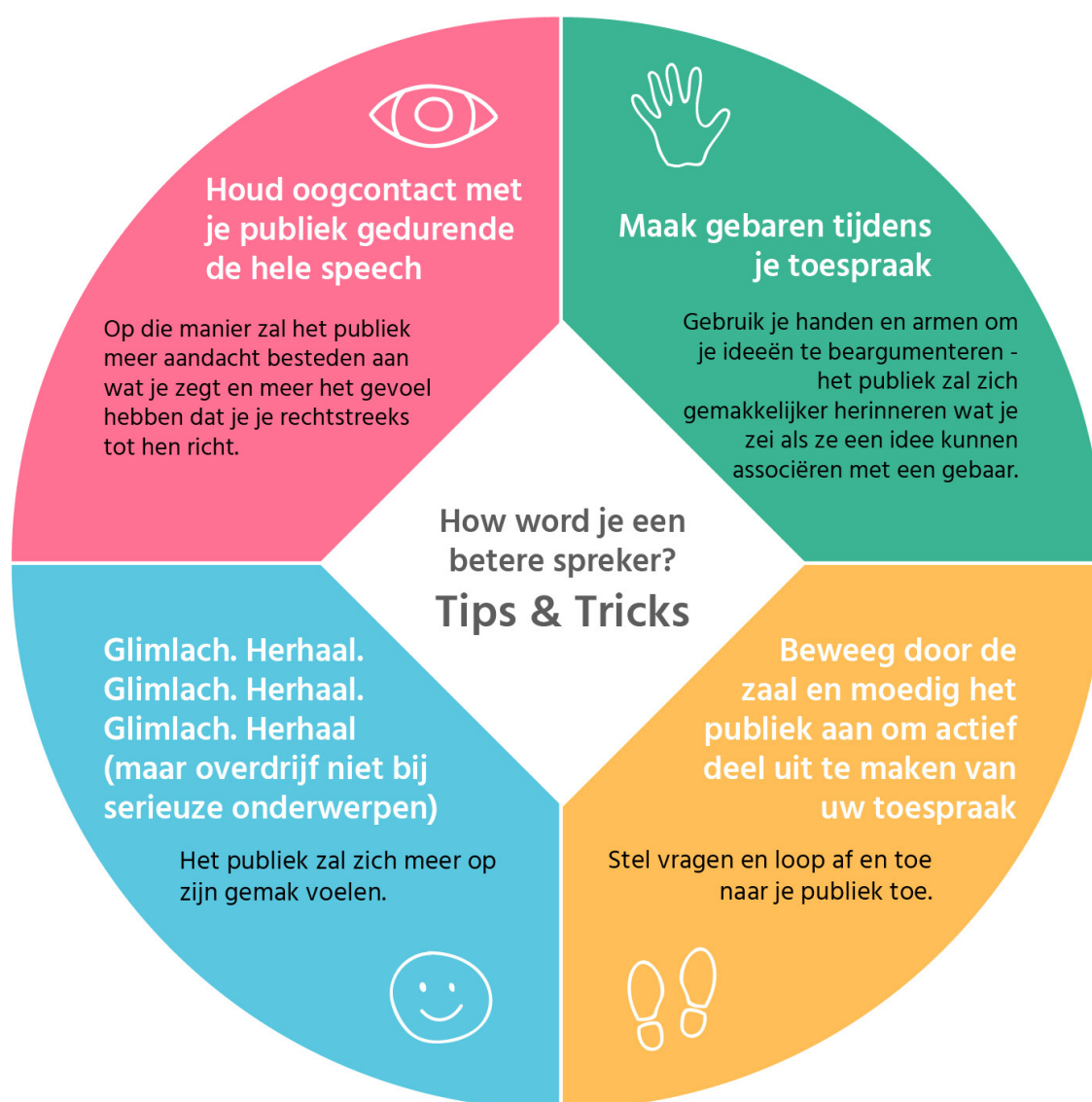
Wat is een debat? / Lagerhuis

Doel	Om een beter inzicht te krijgen in hoe een debat of discussie wordt gevoerd
Doelgroep	10-18 jaar en volwassenen
Timing	15 minuten
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer, smartphone, pen en papier
Beschrijving	De trainer legt uit: 1. Wat een debat is 2. Hoe het is gestructureerd 3. En wat de verschillende rollen zijn. De trainer bedenkt vooraf een aantal stellingen (of gebruikt de database van Het Debatbureau https://hetdebatbureau.nl/onderwijs/debat-stellingen/) Variant 1 Het Lagerhuisdebat: Zet twee rijen stoelen tegenover elkaar. De ene kant is vóór de stelling; de andere kant tegen. Wie het woord wil, staat op en spreekt als de debatleider ze het woord geeft. Vraag achteraf hoe mensen het hebben ervaren. Variant 2 In een standaarddebat wordt een onderwerp of stelling besproken en komen twee teams van elk drie sprekers bijeen. Eén die voor het onderwerp pleit (Voorstander/Regering) en één die ertegen pleit (Tegenstander/Oppositie). De sprekers krijgen elk een beperkte tijd om een toespraak te houden. Afhankelijk van het gekozen format zijn verschillende soorten interacties (kruisverhoren) toegestaan tussen de twistende debaters (Monash Association of Debaters, 2010). De trainer deelt teams van drie mensen in en laat ze met een ander team debatteren over de stelling. Vraag achteraf hoe mensen het hebben ervaren. Je kunt ter illustratie ook YouTube-video's van debatten van het World Schools Debate Championship - WSDC laten zien (https://wsdcdebate.org/).

Tip	Laat een deelnemer discussieleider zijn (bij variant 2 één discussieleider per twee teams van drie), daardoor kun je zelf beter het geheel observeren. Zorg ervoor dat aan het eind duidelijk wordt dat deze vorm van discussiëren bijna altijd om overtuigen en winnen gaat.
Leermethode	Oefenen, begeleide discussie, <i>cognitive modelling through mentor think aloud</i>
Visuele ondersteuning	Powerpoint, clips

Oefening 3 Communicatiestrategieën

Doel	Vertrouwd raken met de verbale en non-verbale strategieën die tijdens een discussie gebruikt kunnen worden
Doelgroep	10-18 jaar en volwassenen
Timing	10 minuten
Nodig	Figuur 3.1 en/of 3.2
Beschrijving	De trainer brengt een discussie op gang over verbale en non-verbale strategieën die tijdens een debat kunnen worden gebruikt. De deelnemers wordt gevraagd zich een geval te herinneren waarin ze deelnamen aan een formele of informele discussie en met hun collega's/klasgenoten te delen wat goed ging en wat ze hadden kunnen verbeteren. Vervolgens verdeelt de trainer de groep in twee delen en wordt er door elke groep gebrainstormd om goede verbale en non-verbale strategieën in kaart te brengen. De twee groepen komen weer samen en presenteren de resultaten. Daarna toont de trainer als voorbeeld de infographic in figuur 3.1 (op een slide of als hand-out). De deelnemers ontwerpen hun eigen infografieken met nuttige informatie. Die worden dan op de muur geprikt voor verdere referentie tijdens de discussies. Achteraf kunnen evt. 3.2 of 3.3 getoond worden om te zien of alle onderdelen aan bod zijn gekomen.
Tip	Tijdens de oefening moet de trainer herhalen en benadrukken dat deze oefeningen alleen een ondersteunend doel hebben, want om sterk te zijn in een discussie, moet je argumenten opbouwen.
Leermethode	Begeleide discussie, cognitive modelling through mentor think aloud, zelf-instructie
Visuele ondersteuning	Infographic in figuur 3.1 en/of 3.2 en/of 3.3

Figuur 3.1. Tips voor spreken in het openbaar.

SPREKEN in het OPENBAAR

HOUDING/ UITSTRALING

- kom kalm en zelfverzekerd over
- vermijd afleidend gedrag

STEM

- spreek elk woord duidelijk uit
- gebruik het juiste volume voor de ruimte

LEVEN

- druk met je stem passie en emotie uit

OOGCONTACT

- maak visueel contact met het publiek
- kijk naar elk lid van het publiek (kijk een enkele keer bewust van links naar rechts)

GEBAREN

- handgebaren
- beweeg je lichaam
- breng expressie in je gezichtsuitdrukking

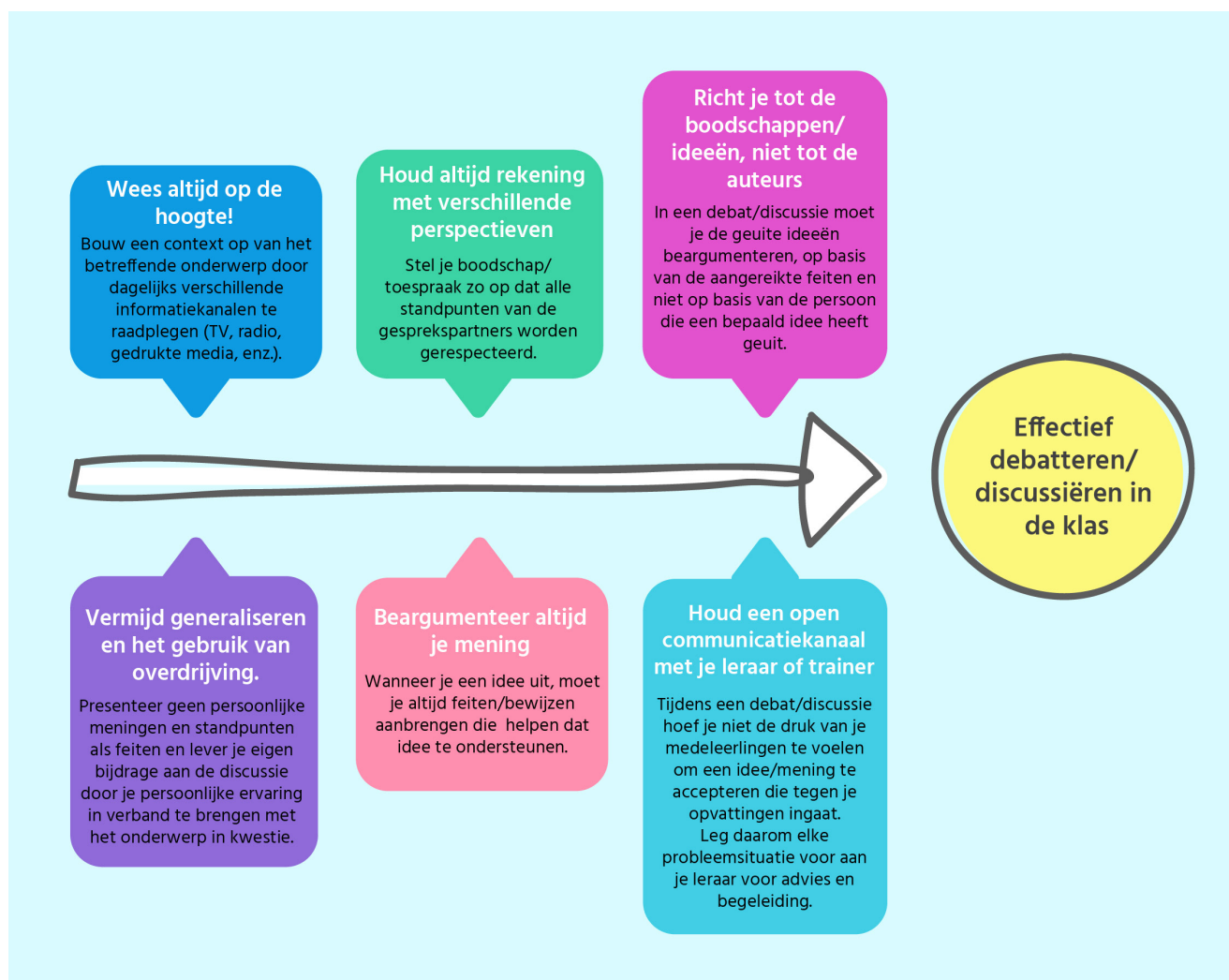
SNELHEID

- spreek met gepaste snelheid: niet te traag, niet te snel
- gebruik pauzes voor effect en nadruk

Figuur 3.2. Spreken in het openbaar

(gebaseerd op het werk van Dave Stuart Jr., 2014, PVLEGS: A Public Speaking Acronym that Transforms Students, toegang tot: <https://davestuartjr.com/pvlegs-public-speaking-acronym/>)

Figuur 3.3. Effectief debatteren/discussiëren

Oefening 4 Actie en reactie

Doel	Laat zien hoe een andere reactie tot een ander gesprek kan leiden
Doelgroep	14-18 jaar en volwassenen
Timing	-
Nodig	Internet om op te zoeken wat een bepaalde techniek inhoudt Hand-out (Infogram van de narratieve technieken)
Beschrijving	Laat deelnemers voor zichzelf bedenken wat ze een hele nare opmerking zouden vinden (het kan zijn dat ze die ooit naar hun hoofd hebben gekregen, ze kunnen er ook een bedenken). Maak tweetallen en bespreek hoe ze erop zouden reageren (of hoe ze er in het verleden op gereageerd hebben). Laat plenair terugkoppelen. (Mogelijk/waarschijnlijk zijn veel reacties een tegenaanval geweest die tot verdere escalatie en/of negatieve emoties hebben geleid) Leg een alternatieve reactie uit om met vervelende opmerkingen om te gaan. Deze is gebaseerd op de aanname dat er een reden is waarom de ander met een rotopmerking komt. (Dit hoeft geen goede reden te zijn). 1. Zie de ander zoals diegene zichzelf ziet Niemand ziet zichzelf als degene die zonder aanleiding aanvalt, er is iets dat verdedigd wordt. Dus vraag jezelf af wat de ander probeert te verdedigen. Misschien is de ander onzeker over zijn eigenwaarde en wil jou daarom naar beneden halen, etc. 2. Beschrijf de situatie Stel een vraag waarmee je je eigen kwetsbaarheid toont of die van de ander. Bv. "Wauw – die opmerking deed pijn." – Je maakt duidelijk wat de ander aanricht. "Interessant dat je ervoor kiest om mij op deze manier te kwetsen." – Je maakt de situatie objectief. "Wat doet jou zoveel pijn dat je voelt dat je mij pijn moet doen om je pijn dragelijk te maken?" – Je nodigt de ander uit tot kwetsbaarheid. Er is geen garantie dat de ander durft mee te gaan, maar hiermee blijf je weg uit een woordenstrijd. https://sochicken.nl/omgaan-met-nare-opmerkingen

Tip	Geef eventueel een voorbeeld uit je eigen leven
Leermethode	Instructie, begeleide discussie, zelf-instructie
Visuele ondersteuning	-

Oefening 5

Het opbouwen van een argument

Doel	Verzamelen, checken en structureren van gegevens
Doelgroep	10-18 jaar en volwassenen
Timing	60 minuten
Nodig	Stelling en onderzoeksmateriaal – objectieve, inclusieve feiten over het onderwerp (zie bv ter-info.nl). Internetverbinding
Beschrijving	Stap 1: Maak groepen van 3-4 personen, net zoveel groepen die vóór als die tegen de stelling zijn. Dit kan willekeurig gebeuren, naar keuze van de cursist of toegewezen door de trainer. Voor een effectievere oefening in kritisch denken kan de cursisten worden gevraagd om standpunten te verdedigen waarin ze niet persoonlijk geloven. Stap 2: Brainstorm ideeën voor argumenten vóór of tegen de stelling op basis van de door de trainer aangereikte informatie Stap 3: Verzamel evt. op internet gegevens om argumenten te onderbouwen of ontkrachten (extra onderzoeksmateriaal). Stap 4: Formuleer minstens 2 argumenten gebaseerd op de structuur Stelling/ Uitleg/ Voorbeeld/ Impact.
Tip	Let erop dat de stelling neutraal is geformuleerd
Leermethode	Instructie, begeleide discussie, zelf-instructie
Visuele ondersteuning	-

Oefening 6

Het weerleggen van argumenten

Doel	Deze oefening is bedoeld om leerlingen te helpen de zwakke punten in hun eigen argumenten te ontdekken, en die te gebruiken om hun standpunt te versterken.
Doelgroep	12-18 jaar en volwassenen
Timing	30-40 minuten
Nodig	Onderzoeksmateriaal (internetverbinding) en de output van oefening #2 of #5
Beschrijving	Zoek naar steekhoudende alternatieve perspectieven van je eerdere argumenten uit oefening 2 of 5. Stap 1: Brainstorm ideeën voor tegenargumenten. Stap 2: Verzamel gegevens om argumenten te (in)valideren (onderzoeksmateriaal). Stap 3: Formuleer minstens 1 tegenargument voor de argumenten uit oefening #2 of #5 en optioneel 1 nieuw tegenargument.
Tip	Let op de kwaliteit van de bronnen van de door de deelnemers aangeleverde gegevens waarmee hun argumenten worden onderbouwd.
Leermethode	Instructie, begeleide discussie, zelf-instructie
Visuele ondersteuning	-

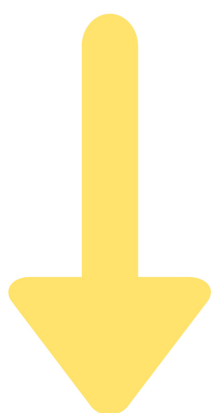
Oefening 7 Debatteren

Doel	Leren hoe je je argumenten presenteert en hoe je reageert op tegenargumenten
Doelgroep	12-18 jaar en volwassenen
Timing	35-45 minuten
Nodig	Internetverbinding, stellingen (zoveel als er tweetallen zijn)
Beschrijving	Stap 1: Maak tweetallen die elk een stelling krijgen waarover ze argumenten vóór of tegen moeten bedenken en evt. opzoeken (5 min.). (Je kunt evt. ook een aantal observatoren aanwijzen die per viertal de tijd in de gaten houden, stap 5 uitvoeren, feedback geven en daarna plenair terugkoppelen.) Toon figuur 7.1 om te illustreren hoe je tot goede argumenten kunt komen (m.n. het bovenste deel). Stap 2: De helft van de tweetallen begint met presenteren. Laat één van hen de meest overtuigende argumenten aan een ander tweetal presenteren (1 minuut, gebruik een stopwatch). Stap 3: Het andere tweetal kan kritische vragen stellen om de argumenten te toetsen (2 minuten). Toon figuur 7.1 om te illustreren hoe je tot kritische vragen kunt komen (m.n. het onderste deel). Stap 4: De tweede persoon van het presenterende tweetal reageert op de kritische vragen (2 minuten). Stap 5: Na elk minidebat plenaire terugkoppeling (of per viertal door observator): - Laat de deelnemers eerst de positieve kanten van de ervaring en van hun argumenten naar voren brengen. - Moedig hen aan om kritiek op een constructieve manier te presenteren - bv. als ik jou was,... - Moedig hen aan elkaar de hand te schudden aan het einde. Herhaal de oefening waarbij de tweetallen van rol wisselen zodat elk tweetal de kans krijgt om de eigen argumenten te presenteren en te verdedigen.

Tip	Hoewel dit de vorm van een debat heeft, stimuleer nieuwsgierigheid en openheid naar elkaars argumenten. Let op dat het debat niet persoonlijk of te agressief wordt. Geef vooraf een aantal basisregels aan.
Leermethode	Instructie, begeleide discussie, zelf-instructie
Visuele ondersteuning	- A4-tjes met de stellingen en ruimte om de argumenten op te noteren - Slide met daarop de taken en de tijdsplanning

12 STAPPEN

OM KRITISCH DENKEN TE VERBETEREN

- ▶ Wat denk ik dat ik weet?
- ▶ Heb ik bewijs, onderbouwing?
- ▶ Kan ik controleren of wat ik geloof waar is?
- ▶ Is mijn overtuiging gebaseerd op emotie?
- ▶ Is mijn overtuiging gebaseerd op sociale normen en culturele waarden in mijn gemeenschap?
- ▶ Zijn er denkfouten in mijn redenering?

- ▶ Wat is het bewijs voor het standpunt van de andere partij?
- ▶ Hoe betrouwbaar is de bron?
- ▶ Hoe betrouwbaar is het bewijsmateriaal?
- ▶ Zijn er details die zijn weggelaten?
- ▶ Kan de tegenpartij een verborgen agenda hebben?
- ▶ Zitten er denkfouten in hun redenering?

Figuur 7.1. Kritisch denken

Oefening 8 Vier hoeken

Doel	- De spreek- en luistervaardigheid verbeteren - Helpen bij het verbeteren van vaardigheden op het gebied van logica en argumenteren - Communicatievaardigheden te helpen verbeteren
Doelgroep	10-18 jaar
Timing	15-30 minuten
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer, smartphone
Beschrijving	Vier hoeken laat de deelnemers opstaan en uit hun stoel komen. Dit geeft energie en dwingt iedereen, zelfs de meer verlegen mensen, om een kant te kiezen. Plaats voor de oefening in elk van de vier hoeken van de klas een A4 met: zeer mee eens, mee eens, mee oneens en zeer mee oneens. Vertel de deelnemers dat ze naar stellingen zullen luisteren en dan naar de hoek van het lokaal zullen gaan die overeenkomt met hun standpunt. Kies uitspraken die ruimte bieden voor discussie en die geen gemakkelijke antwoorden hebben, zoals “Het is OK om één leven te nemen om er vijf te redden”. Lees de eerste stelling voor en vraag de leerlingen zich te verplaatsen. Als ze allemaal een kant hebben gekozen, vraag dan aan de leerlingen uit elke hoek om hun keuze te verantwoorden. Geef de leerlingen in de andere hoeken de kans om weerwoord te geven en van hoek te veranderen als ze dat willen. Besteed een vooraf bepaalde tijd aan elke stelling, misschien vijf of tien minuten, en herhaal dan de oefening met een andere stelling. Bron: https://classroom.synonym.com/fun-classroom-debate-games-6327442.html
Tip	-
Leermethode	Oefenen, begeleide discussie, zelf-instructie
Visuele ondersteuning	4 A4-tjes met daarop “zeer mee eens”, “mee eens”, “mee oneens” en “zeer mee oneens”

Oefening 9

Waar of niet waar?

Doel	- Om lateraal denken te helpen verbeteren - Om vaardigheden op het gebied van replek te helpen verbeteren - Het snelle denkvermogen te stimuleren - Geheugenvaardigheden stimuleren - Om de woordenschat en het woordgebruik te verbeteren - Luistervaardigheid stimuleren - Feedback stimuleren
Doelgroep	10-18 jaar en volwassenen
Timing	30-40 minuten (afhankelijk van het aantal uitspraken en het aantal deelnemers)
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer, smartphone, pen en papier
Beschrijving	Stap 1: Vertel de deelnemers dat ze zullen luisteren naar uitspraken die altijd waar zijn. Stap 2: Het is hun taak zoveel mogelijk gevallen/situaties te bedenken waarin de bewering niet waar is, en hun eigen lijst te maken. Stap 3: Ga de groep rond en vraag iedereen om een voorbeeld; als een deelnemer een voorbeeld geeft dat al genoemd is, heeft hij of zij één minuut om een ander voorbeeld te bedenken. Stap 4: Als de deelnemer er niet in slaagt een nieuw voorbeeld te bedenken, ligt hij uit het spel. De trainer blijft het elke deelnemer om de beurt vragen tot er nog maar één persoon voorbeelden op zijn of haar lijst heeft staan. Stap 5: Aan het eind van de oefening moet 15-20 minuten worden uitgetrokken voor een groepsdiscussie over de geuite ideeën en welke consequenties die hebben. De stelling zou kunnen zijn “iemand doden is verkeerd”. Een andere zou kunnen zijn “liegen is verkeerd”. Bron: https://debate.uvm.edu/dcpdf/Training%20Games.pdf

Tip	Misschien een open deur, maar pas de stellingen aan je groep aan
Leermethode	Instructie, begeleide discussie
Visuele ondersteuning	Flip-over

Oefening 10

Maak de zin af

Doel	Het stimuleren van snel en kritisch denkvermogen, van vaardigheden op het gebied van weerlegging, actieve luistervaardigheid en het bevorderen van meningsuiting over actuele vraagstukken.
Doelgroep	10-18 jaar en volwassenen
Timing	15-40 minuten
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer
Beschrijving	Het gaat erom om een discussie over belangrijke thema's op gang te brengen. Om te beginnen toont de trainer één voor één een aantal stellingen op een bord of flip-over (laat wat ruimte onder de stellingen). Voorbeelden van stellingen: - De beste manier om de opwarming van de aarde tegen te gaan is... - Mensen plegen misdaden omdat... - Hulp geven aan ontwikkelingslanden is goed omdat... - Jongeren voelen zich machteloos omdat... - De beste manier om armoede te verlichten is... - Vrijheid van meningsuiting is belangrijk, maar... - Ik zou uit een oorlogsgebied vluchten, omdat... De trainer leest een uitspraak voor en vraagt hij de deelnemers de rest van de zin aan te vullen. De deelnemers dragen ideeën aan en de trainer noteert ze totdat er geen nieuwe opties worden geopend. Deze oefening kan gebruikt worden als een kort spel aan het begin van een les of een bijeenkomst om mensen aan het denken te zetten over belangrijke onderwerpen of kan gebruikt worden om een discussie over actuele onderwerpen op gang te brengen. Bron: https://debate.uvm.edu/dcpdf/Training%20Games.pdf

Tip	Begin met een enigszins neutraal onderwerp voordat je op de onderwerpen overstapt waar mensen heftige overtuigingen over (kunnen) hebben. Het is belangrijk te onthouden dat er geen goede of foute antwoorden zijn: leerlingen aanmoedigen een mening te geven en een discussie aan te moedigen is het belangrijkste.
Leermethode	Discussiegroep
Visuele ondersteuning	Flip-over of slide

Oefening 11 Ik kan het er niet meer mee oneens zijn

Doel	Om de algemene communicatievaardigheden te helpen verbeteren, het zelfvertrouwen helpen vergroten, snelle denkvaardigheden en luistervaardigheden te stimuleren. Tot slot om vaardigheden op het gebied van replek te verbeteren.
Doelgroep	10-18 jaar en volwassenen
Timing	15-30 minuten
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer
Beschrijving	Dit is een nuttig en snel spel dat leerlingen kan helpen bij het oefenen van weerleggingstechnieken en bij het ontwikkelen van het vermogen om te gaan met opmerkingen en/of commentaar van de tegenpartij. Een deelnemer doet een uitspraak (deze uitspraak kan ernstig, actueel, controversieel of voor de hand liggend zijn). De volgende persoon moet op de uitspraak antwoorden door te zeggen 'Ik ben het er helemaal niet mee eens' en dan een reden geven waarom. Hier is een voorbeeld: Deelnemer A: "Ik vind dat politiek tijdverspilling is." Deelnemer B: "Ik ben het er helemaal niet mee eens. Politiek is ongelooflijk belangrijk omdat politici beslissingen nemen die elk aspect van ons leven beïnvloeden." Bron: https://debate.uvm.edu/dcpdf/Training%20Games.pdf
Tip	De uitspraken kunnen worden aangepast aan de groep of allemaal over een bepaald overkoepelend onderwerp gaan.
Leermethode	Discussiegroep, begeleide discussie
Visuele ondersteuning	-

Oefening 12 Als ik de baas was over de wereld...

Doel	- Verbeteren algemene communicatievaardigheden - Vergroten zelfvertrouwen - Stimuleren van snelle denkvaardigheden - Stimuleren actieve luistervaardigheid - Verbeteren geheugen
Doelgroep	10-18 jaar
Timing	15-30 minuten
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer
Beschrijving	Vorm een kring en leg het spel uit. Dit is een goed spel om te gebruiken op de eerste bijeenkomst, omdat het mensen helpt elkaars namen te leren, terwijl de vaardigheden die in het spel worden aangeleerd nuttig zijn voor een goed debat. De eerste persoon in de kring noemt zijn naam en moet een verklaring afleggen over wat hij zou doen als hij de wereld zou regeren. Bijvoorbeeld: Persoon A: "Mijn naam is Bob en als ik de wereld zou regeren, zou ik iedereen taart geven." De tweede persoon moet dan zeggen: Persoon B: "Zijn naam is Bob en als hij de wereld regeerde, zou hij iedereen cake geven. Mijn naam is Amy en als ik de wereld zou regeren, zou ik de armoede in de wereld uitroeien." De derde persoon moet dan zeggen: Persoon C: "Zijn naam is Bob en als hij de wereld regeerde, zou hij iedereen taart geven. Dat is Amy en als zij over de wereld zou heersen, zou ze de armoede in de wereld uitroeien. Mijn naam is Omar en als ik de wereld zou regeren, zou ik iedereen blauwe hoeden laten dragen." Dit gaat zo de hele cirkel door. Bron: https://debate.uvm.edu/dcpdf/Training%20Games.pdf

Tip	Als de kring groot is, kun je het spel halverwege opnieuw beginnen, zodat de leerlingen aan het uiteinde van de kring niet te veel onder druk komen te staan.
Leermethode	Herhaling
Visuele ondersteuning	-

Oefening 13 Feit of mening?

Doel	Om het verschil te leren tussen feiten en opvattingen
Doelgroep	10-16 jaar
Timing	15-30 minuten
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer
Beschrijving	Deze oefening gaat over het maken van onderscheid tussen feit en mening. Een feit is waar of onwaar. Een mening is een uiting van een gevoel of een standpunt en kan niet waar of onwaar bewezen worden. De trainer doet een aantal uitspraken die ofwel een feit ofwel een mening zijn. De trainer leest enkele verklaringen voor en vraagt de deelnemers om te beoordelen of het feiten (F) of meningen (M) zijn. Als het een feit is, leg dan kort uit hoe het bewezen kan worden. Als het een mening is, leg dan kort uit waarom je denkt dat het niet bewezen kan worden. Laat de deelnemers hun antwoorden vergelijken met degene naast hen en vraag daarna wat er opviel. Bron: The Critical Workbook. Games and Activities for Developing Critical Thinking Skills. Global Digital Citizen Foundation, beschikbaar op http://www.schrockguide.net/uploads/3/9/2/2/392267/critical-thinking-workbook.pdf
Tip	Op de genoemde website staan nog veel meer oefeningen voor kritisch denken en constructief discussiëren.
Leermethode	Demonstratie, discussie
Visuele ondersteuning	Invulformulier, zie figuur 13.1 en ook http://www.schrockguide.net/uploads/3/9/2/2/392267/critical-thinking-workbook.pdf

Hand-out oefening 13 – Feit of mening?

FEIT of MENING?

Deze oefening gaat over het onderscheiden van feiten en meningen. Een **feit** kan worden bewezen als waar of onwaar. Een mening is een uiting van een gevoel of een standpunt en kan niet worden bevestigd of ontkracht als waar of onwaar.

De trainer zal een aantal stellingen laten zien die ofwel een feit ofwel een mening zijn. Als het een feit is, kruis je een **F** aan, en geef je aan hoe dat bewezen kan worden. Als het een mening is, kruis je een **M** aan en licht je toe waarom het niet bewezen kan worden.

Stelling	Toelichting	
1.	☐ F	☐ M
2.	☐ F	☐ M
3.	☐ F	☐ M
4.	☐ F	☐ M
5.	☐ F	☐ M
6.	☐ F	☐ M
7.	☐ F	☐ M
8.	☐ F	☐ M

Figuur 13.1. Invulformulier

Bron: Global Digital Citizen Foundation (CC-image)

Oefening 14 In het ergste geval

Doel	Het bevorderen van samenwerken
Doelgroep	10-16 jaar
Timing	15-30 minuten
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer, smartphone
Beschrijving	In een crisis is teamwork van cruciaal belang om uitdagingen doeltreffend aan te pakken. Bedenk een scenario waarin deelnemers moeten samenwerken en problemen moeten oplossen om te slagen (bv. gestrand op een verlaten eiland, verdwaald op zee, enz.). De regel is dat elk teamlid een idee voor een mogelijke oplossing moet aandragen. Ze kunnen bijvoorbeeld een lijst opstellen van voorwerpen die hen zouden helpen overleven of een plan bedenken om een schuilplaats te vinden of te bouwen. De deelnemers kunnen dan overleggen en het eens worden over een definitieve oplossing. Bron: The Critical Workbook. Games and Activities for Developing Critical Thinking Skills. Global Digital Citizen Foundation, available at http://www.schrockguide.net/uploads/3/9/2/2/392267/critical-thinking-workbook.pdf
Tip	Je kunt eventueel de groep in teams verdelen en elk team een leider aanwijzen
Leermethode	Begeleide discussie
Visuele ondersteuning	-

Oefening 15 Zoek de logische denkfout

Doel	Logische denkfouten te leren herkennen, zowel bij jezelf als bij anderen
Doelgroep	14-18 jaar en volwassenen
Timing	20 minuten
Nodig	Flip-over, stiften of pc, beamer, smartphone, pen en papier
Beschrijving	Stap 1: Vertel de deelnemers dat ze zullen luisteren naar een uitspraak die altijd waar is en waar mensen tegenargumenten voor hebben gegeven. Stap 2: Er is iets mis met deze tegenargumenten en de deelnemers moeten bedenken wat. Stap 3: Deel de hand-out uit met de logische denkfouten (fig. 15.1) en laat deelnemers opzoeken wat ze betekenen. Stap 4: Toon de stelling “Robots moeten de wereld overnemen” en het eerste tegenargument. Laat mensen op hun formulier noteren bij welk tegenargument dit hoort. Herhaal voor elk tegenargument (fig. 15.2). Stap 5: Laat na de oefening de juiste antwoorden zien aan de hand van figuur 15.3
Tip	Je kunt eventueel ook een selectie van de denkfouten van figuur 15.1 kiezen om de oefening iets korter en makkelijker te maken. Je kunt er ook voor kiezen om de denkfouten uit te leggen. Een vervolg zou kunnen zijn dat je de deelnemers vraagt om polariserende argumenten langs deze meetlat te leggen.
Leermethode	Instructie, begeleide discussie
Visuele ondersteuning	Flip-over, figuur 15.1, 15.2 en 15.3

Hand-out oefening 15 – Zoek de logische denkfout

Logische denkfout	Past bij welke uitspraak?
1. OVERHAASTE GENERALISATIE	Past bij:
Betekent:	
2. RODE HARING	Past bij:
Betekent:	
3. 'SLIPPERY SLOPE' (GLIJDENDE SCHAAL)	Past bij:
Betekent:	
4. GENETISCHE DENKFOUT	Past bij:
Betekent:	
5. CIRKELREDENERING	Past bij:
Betekent:	
6. AD POPULUM	Past bij:
Betekent:	

7. STROMAN	Past bij:
Betekent:	
8. MORELE GELIJKWAARDIGHEID	Past bij:
Betekent:	
9. OF/OF	Past bij:
Betekent:	
10. DROGREDEN	Past bij:
Betekent:	
11. POST HOC ERGO PROPTER HOC	Past bij:
Betekent:	
12. AD HOMINEM	Past bij:
Betekent:	

Figuur 15.1. Invulformulier

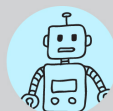
Tegenargumenten (toon één voor één op dia)	Logische denkfout + toelichting
Waarom haat u robots zo erg?	STROMAN
	U ontkracht mijn perspectief door mij valse beweringen in de mond te leggen.
Ik ontmoette een mens, en toen begon ik slecht te functioneren. Mensen zijn de schuldigen!	POST HOC ERGO PROPTER HOC
	Alleen omdat B op A volgde betekent niet dat A B veroorzaakte.
Hoe kunnen we mensen vertrouwen en met ze samenwerken? Weet je nog hoe ze tegen ons schreeuwden?	RODE HARING
	Die ontmoeting was niet prettig, maar het bewijst geen regel en het leidt ons af van het hoofdonderwerp.
Mensen schijnen ons graag bevelen te geven, hoe kunnen we aardig tegen hen zijn? Ze zullen ons in slaven veranderen!	'SLIPPERY SLOPE' (GLIJDENDE SCHAAL)
	De eerste gebeurtenis zal niet noodzakelijk tot zo'n extreem resultaat leiden.
Je moet je mond houden want je ziet er niet uit!	AD HOMINEM
	Dat is een aanval op mij en niet op mijn argumenten!
Menselijke baby's zijn hulpeloos en groeien zeer langzaam. Hoe kunnen we er zeker van zijn dat ze bekwame volwassenen zullen worden?	GENETISCHE DENKFOUT
	Je kunt een ding niet beoordelen op basis van zijn oorsprong.

Toen ik met mijn ruimteschip landde, zaten er twee mensen op de stoep naar me te kijken. Toen begonnen ze te schreeuwen. Mensen zijn lelijk, dik en onbeleefd.	OVERHAASTE GENERALISATIE
	Je hebt niet genoeg mensen ontmoet en onderzocht om een conclusie te trekken.
Robots zijn betere leiders vanwege superieure leiderschapskwaliteiten.	CIRKELREDENERING
	Je beweert je argument te bewijzen door het te herhalen.
Waar is uw robottrots?	AD POPULUM
	U doet een beroep op mijn emotionele circuits in plaats van feiten te presenteren.
De mensen die mij voor hen laten rekenen zijn erger dan MagmaDroid, Melter of Hard Drives!	MORELE GELIJKWAARDIGHEID
	Je vergelijkt dingen die fundamenteel verschillend zijn en de vergelijking is oneerlijk.
Het is beter om de mensen te vernietigen dan de mensen ons te laten vernietigen.	OF/OF
	Er is geen zwart-wit werkelijkheid. Overweeg alsjeblieft alle mogelijke uitkomsten!
Die slechte mensen moeten gestopt worden!	DROGREDEN
	Je moet bewijzen dat ze slecht zijn voordat je het in je argument gebruikt.

Figuur 15.2. Voor trainer: tegenargumenten (toon één voor één op dia)

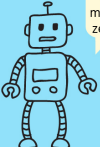
Antwoorden oefening 15

ZOEK DE LOGISCHE DENKFOUT

ROBOTS MOETEN DE WERELD OVERNEMEN!

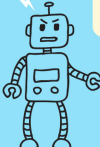
Premisse aanvaard. Noem je argumenten.

Toen ik met mijn ruimteschip landde, zaten er twee mensen op de stoep naar me te kijken. Toen begonnen ze te schreeuwen. Mensen zijn lelijk, dik en onbeleefd.

OVERHAASTE GENERALISATIE

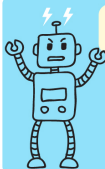
Je hebt niet genoeg mensen ontmoet en onderzocht om een conclusie te trekken.

Hoe kunnen we mensen vertrouwen en met ze samenwerken? Weet je nog hoe ze tegen ons schreeuwden?

RODE HARING

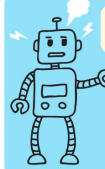
Die ontmoeting was niet prettig, maar het bewijst geen regel en het leidt ons af van het hoofdonderwerp.

Mensen schijnen ons graag bevelen te geven, hoe kunnen we aardig tegen hen zijn? Ze zullen ons in slaven veranderen!

'SLIPPERY SLOPE' (GLIJDENDE SCHAAL)

De eerste gebeurtenis zal niet noodzakelijk tot zo'n extreem resultaat leiden.

Menselijke baby's zijn hulpeloos en groeien zeer langzaam. Hoe kunnen we er zeker van zijn dat ze bekwaame volwassenen zullen worden?

GENETISCHE DENKFOUT

Je kunt een ding niet beoordelen op basis van zijn oorsprong.

Robots zijn betere leiders vanwege superieure leiderschapskwaliteiten.

CIRKELREDENERING

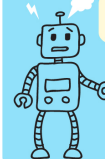
Je beweert je argument te bewijzen door het te herhalen.

Waar is uw robot trots?

AD POPULUM

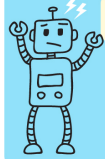
U doet een beroep op mijn emotionele circuits in plaats van feiten te presenteren.

Waarom haat u robots zo erg?

STROMAN

U ontkracht mijn perspectief door mij valse beweringen in de mond te leggen.

De mensen die mij voor hen laten rekenen zijn erger dan MagmaDroid, Melter of Hard Drives!

MORELE GELIJKWAARDIGHEID

Je vergelijkt dingen die fundamenteel verschillend zijn en de vergelijking is oneerlijk.

Het is beter om de mensen te vernietigen dan de mensen ons te laten vernietigen.

OF/OF

Er is geen zwart-wit werkelijkheid. Overweeg alsjeblieft alle mogelijke uitkomsten!

Die slechte mensen moeten gestopt worden!

DROGREDEN

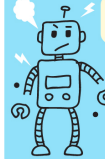
Je moet bewijzen dat ze slecht zijn voordat je het in je argument gebruikt.

Ik ontmoette een mens, en toen begon ik slecht te functioneren. Mensen zijn de schuldigen!

POST HOC ERGO PROPTER HOC

Alleen omdat B op A volgde betekent niet dat A B veroorzaakte.

Ik concludeer dat je niet moet debatteren terwijl je slecht functioneert.

AD HOMINEM

Dat is een aanval op mij en niet op mijn argumenten!

Figuur 15.3. Logische denkfout

Bibliografie

- Borum, R. (2017). The etiology of Radicalization. In: G. LaFree & J. Freilich (Eds.), *The Handbook of the Criminology of Terrorism*. (pp. 17-32). Chicester, England: Wiley & Sons.
- Bos, K., van den (2019). *Waarom mensen radicaliseren*. Amsterdam: Prometheus.
- Brandsma, B. (2016). Polarisatie; inzicht in de dynamiek van wij-zij denken. Schoonrewoerd: BB in Media.
- Chassman, A. (2016). Islamic State, identity, and the global jihadist movement: How is Islamic State successful at recruiting “ordinary” people? *Journal for Deradicalization*, 9, 205-259.
- Council of Europe. (2015). *Teaching controversial issues - Training Pack for Teachers*. Council of Europe.
- Dalgaard-Nielsen, A. (2008). *Studying violent radicalization in Europe II: The potential contribution of socio-psychological and psychological approaches*. Copenhagen: Deens Instituut voor International Studies.
- Dawson, L. (2017). *Sketch of a Social Ecology Model for Explaining Homegrown Terrorist Radicalisation*. Den Haag: International Centre for Counter-Terrorism.
- European Commission (2020). *Prevention of Radicalisation*. Opgehaald op 27 mei 2020 van https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/crisis-and-terrorism/radicalisation_en
- Expertisecentrum Sociale Stabiliteit (2020). *Triggerfactoren*. Opgehaald op 1 augustus 2020 van <https://www.socialestabiliteit.nl/triggerfactoren/>
- Feddes, A., Nickolson, L. Doosje, B. (2015). *Triggerfactoren in het Radicaliseringsproces*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.
- Kerr, D., & Huddleston, E. (2015). *Teaching controversial issues: Training pack for teachers*. Straatsburg, Frankrijk: Raad van Europa.
- Kruglanski, A. W., Gelfand, M. J., Bélanger, J. J., Sheveland, A., Hetiarachchi, M., & Gunaratna, R. (2014). The Psychology of Radicalization and Deradicalization: How Significance Quest Impacts Violent Extremism. *Advances in Political Psychology*, Vol. 35, Suppl. 1, 2014 doi: 10.1111/pops.12163
- Lub, V., De Groot, N. and Schaafsma, J. (2011). *Polarisatie en radicalisering. De onderbouwing van sociale interventies getoetst*. Utrecht: Movisie.

- McCauley, C. R., & Moskalenko, S. (2011). *Friction: How radicalization happens to them and us*. New York, NY: Oxford University Press.
- McCauley, C., & Moskalenko, S. (2017). *Understanding political radicalization: The two-pyramids model*. *American Psychologist*, 72(3), 205–216. <https://doi.org/10.1037/amp0000062>
- Moghaddam, F. (2005). The Staircase to Terrorism. A Psychological Exploration. *American Psychologist*, 60:2, 161–169 DOI: 10.1037/0003-066X.60.2.161
- Monash Association of Debaters (2010). Volume 8. Retrieved 8 April 2019 from <https://monashdebaters.com/volume-8-2010>
- Ranstorp, M. (2018). *The Root Causes of Violent Extremism*. Opgehaald op 9 april 2019 van https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/issue_paper_root-causes_jan2016_en.pdf
- Silverman, T. (2017) U.K. Foreign Fighters to Syria and Iraq: The Need for a Real Community Engagement Approach, *Studies in Conflict & Terrorism*, 40:12, 1091-1107, DOI: 10.1080/1057610X.2016.1253991
- Stout, C.E. (Ed.)(2002). *The psychology of terrorism: Theoretical understandings and perspectives*, Vol. 3. Praeger Publishers/Greenwood Publishing Group.
- Taylor, M. and Horgan, J. (2006). 'A Conceptual Framework for Addressing Psychological Process in the Development of a Terrorist, *Terrorism and Political Violence* 18: 585–601.
- Vergani, M., Iqbal, M., Ilbahar, E. & Barton, G. (2018). The Three Ps of Radicalization: Push, Pull and Personal. A Systematic Scoping Review of the Scientific Evidence about Radicalization Into Violent Extremism. *Studies in Conflict & Terrorism*, DOI: 10.1080/1057610X.2018.1505686
- Zannoni, M., Varst, L. van der, Bervoets, E., Wensveen, M., Bolhuis, V. van, Torre, E. van der (2008). *De rol van eerstelijns werkers bij het tegengaan van polarisatie en radicalisering Van 'ogen en oren' naar 'het hart' van de aanpak*. Rotterdam: COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement.

Bijlage 1. Gebruikte onderwijstechnieken

Didactische werkvormen	
Instructie	X
Demonstratie	X
Rollenspel	
Feedback	X
Bekrachtiging gedrag	
Oefenen	X
Begeleide discussies	X
<i>Cognitive modelling through mentor think aloud</i>	
Open discussies	
Zelfinstructie student	X

www.armourproject.eu

OPMERKING: Het gepresenteerde werk weerspiegelt de bevindingen van ARMOUR-werkpakket 3 "Experimentele laboratoria". De inhoud van dit document is volledig ter verantwoording van de schrijvers en kan op geen enkele manier gezien worden als een reflectie van de opvattingen van de Europese Commissie.

Dit project werd gefinancierd door de Internal Security Fund —
Police van de Europese Unie, onder Grant Agreement No. 823683.